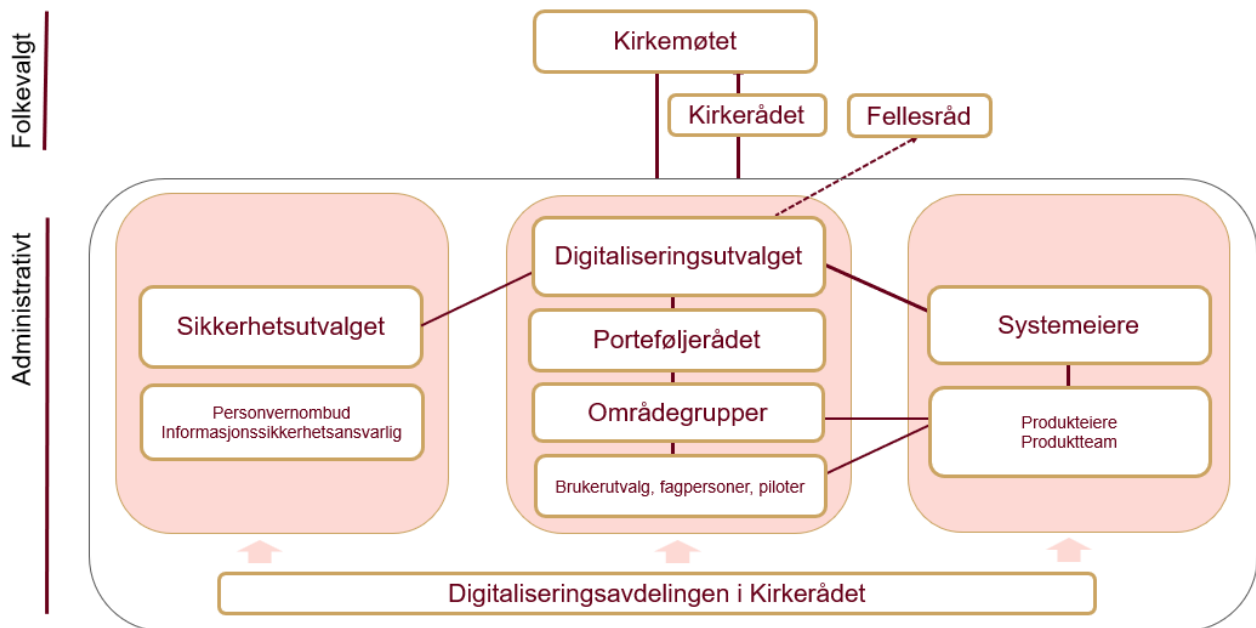

Samstyringsmodell for digitalisering

Samstyringsmodellen bygger på et felles og forpliktende samarbeid mellom fellesrådene, Kirkerådet og Hovedorganisasjonen KA.

Samstyringsmodellen er forankret i Kirkemøtet og Kirkerådet ([KM 10/24](#), [KM 11/25](#) og [KR 6/26](#)). Fellesrådene er også involvert gjennom valg av kirkeverger til digitaliseringsutvalget. Digitaliseringsutvalget, sikkerhetsutvalget og personvernombud er organ og roller opprettet av Kirkemøtet.

Figuren illustrerer samspillet mellom organene som skal ivareta brukerbehov, bred forankring og overordnet samstyring, og de rollene som står for det operative arbeidet.

Digitaliseringsutvalget

Digitaliseringsutvalget er Den norske kirkes øverste organ for styring av digitalisering.

Oppgaver

- organiserer og samordner felles digitaliseringsarbeid i Den norske kirke
- sørger for at digitaliseringsarbeidet styres etter en overordnet strategi i tråd med kirkens øvrige mål og strategier
- sørger for en organisering og samordning som bidrar til å nå målene for digitaliseringsarbeidet
- kan opprette utvalg, arbeids- og brukergrupper og fastsette mandater for disse.
- fastsetter definisjon av digitale fellesløsninger og avgjør hvilke digitale løsninger som er fellesløsninger
- avgjør hvilken virksomhet som er systemeier for den enkelte digitale fellesløsning
- er pådriver for å få effekter av digitaliseringsarbeidet blant annet gjennom utvikling av beste praksis, automatisering, felles regelverk og standarder
- bidrar til at det blir etablert bærekraftige finansieringsmodeller som sikrer effektiv utvikling, forvaltning og drift av alle fellesløsninger
- oppnevner medlemmer til sikkerhetsutvalget
- vedtar sikkerhetsutvalgets budsjett etter forslag fra sikkerhetsutvalget
- sørger for at alle berørte enheter og organer i Den norske kirke får aktuell og nødvendig informasjon om utvalgets arbeid
- kan opprette utvalg, arbeids- og brukergrupper og fastsette mandater for disse
- vedtar årlige prioriteringer for digitaliseringsarbeidet

Sammensetning

Digitaliseringsutvalget består av ansatte ledere i lokale, regionale og nasjonale kirkelige organer. Også andre medlemmer kan oppnevnes. Sammensetningen skal sikre representativ deltakelse fra soknene.

Digitaliseringsutvalget består av:

- fem kirkeverger med seks kirkeverger som vara, valgt av de kirkelige fellesrådene og menighetsrådene med fellesrådsfunksjoner
- en stiftsdirektør med en stiftsdirektør som vara, valgt av stiftsdirektørene
- Kirkerådets direktør med vara utpekt av direktøren
- en ansatt leder med en vara fra Hovedorganisasjonen KA
- ett medlem (som arbeider i soknet) med en vara, valgt av de fire største arbeidstakerorganisasjonene

De valgte representantene i utvalget oppnevnes for tre år av gangen.

Digitaliseringsdirektør i Kirkerådet er sekretær for digitaliseringsutvalget.

Grupper under digitaliseringsutvalget

Porteføljerådet

Oppgaver

- Porteføljerådet skal bidra til at målene for digitaliseringsarbeidet blir nådd, at tiltakene gir den ønskede nytten og påpeke eventuell manglende måloppnåelse til systemeiere og digitaliseringsutvalget.
- Porteføljerådet skal samordne behov, behandle innspill fra områdegruppene og legge planer for videreutvikling i dialog med digitaliseringsavdelingen, systemeiere og produkteiere.
- Porteføljerådet skal sørge for koordinering mellom områdegruppene.
- Porteføljerådet gir innspill til prosjektbeskrivelse i store utviklingsprosjekter og anskaffelser av fellesløsninger, og gir råd til systemeiere.
- Porteføljerådet oppnevner medlemmene i områdegruppene (med unntak av områdegruppelederne som oppnevnes av digitaliseringsutvalget) for to år av gangen.
- Porteføljerådet kan ta oppdrag fra digitaliseringsutvalget i forbindelse med strategiarbeid og komme med forslag til hva som bør være fellesløsninger og plassering av systemeierskap.
- Porteføljerådet skal være proaktivt og har et selvstendig ansvar for å fremme digitaliseringstiltak.
- Porteføljerådet gir innspill til årlige prioriteringer før disse behandles i digitaliseringsutvalget.
- Porteføljerådet skal sammen med digitaliseringsutvalget og områdegruppene være en pådriver for utvikling av digitaliseringsvennlig regelverk og utvikling av standarder.
- Porteføljerådet behandler digitaliseringsavdelingens forslag til arkitekturprinsipper, standarder, logiske datamodeller og begrepskatalog.

Sammensetning

Består av lederne av områdegruppene og ledes av en ansatt i digitaliseringsavdelingen i Kirkerådet. Digitaliseringsdirektør og virksomhetsarkitekt i Kirkerådet og en representant fra Kirkepartner AS er også medlemmer i porteføljerådet. Personvernombudet og informasjonssikkerhetsansvarlig deltar ved behov.

Virksomhetsarkitekt i Kirkerådet er sekretær i porteføljerådet.

Områdegruppene

Oppgaver

- Områdegruppene skal ivareta samspillet mellom de digitale løsningene og faglige behov.
- Områdegruppene skal sikre forankring og drøfting av enkeltprosjekt og generell videreutvikling/forbedring av fellesløsninger innen områdegruppens arbeidsfelt.
- Områdegruppene må sørge for å utnytte nettverk innen sine fagområder.
- Områdegruppene gir innspill til prosjektbeskrivelse i store utviklingsprosjekter og anskaffelser av fellesløsninger.
- Produkteiere legger frem prosjekter og planer for sin områdegruppe.

Digitaliseringsutvalget

- Områdegruppene skal bidra til at målene for digitaliseringsarbeidet blir nådd, at tiltakene gir den ønskede nytte og påpeke eventuell manglende måloppnåelse til produkteiere og porteføljerådet.
- Områdegruppene kan ta oppdrag fra porteføljerådet i forbindelse med strategiarbeid og komme med forslag til hva som bør være fellesløsninger og plassering av systemeierskap.
- Områdegruppene skal være proaktive og har et selvstendig ansvar for å fremme digitaliseringstiltak til porteføljerådet.
- Områdegruppene skal sammen med digitaliseringsutvalget og porteføljerådet være pådrivere for utvikling av digitaliseringsvennlig regelverk og utvikling av standarder.

Sammensetning

De fem områdegruppene er: 1. Medlem og menighetsarbeid, 2. Administrasjon og organisasjon, 3. Styring, ledelse og kjernedata, 4. Kirkebygg og eiendom og 5. Gravplassadministrasjon.

Gruppene består av ansatte med kompetanse og erfaring innenfor områdegruppens arbeidsfelt. Disse velges for to år av gangen. Ledere i områdegruppene sitter i porteføljerådet. Produkteiere har sekretariatsfunksjon og er medlemmer i tilhørende områdegruppe.

Roller i digitaliseringsarbeidet

Systemeiere

Systemeiere skal sammen med sine produkteiere og digitaliseringsavdelingen i Kirkerådet, ivareta den operative gjennomføringen av strategien samt forvalte og utvikle fellesløsninger.

Systemeierskap for fellesløsninger kan enten ligge i et kirkelig fellesråd, Kirkerådet eller Hovedorganisasjonen KA. Systemeier skal ha en produkteier som sørger for daglig oppfølging.

Oppgaver

- Systemeier setter mål og nøkkelresultater sammen med produkteier og produktteam.
- Systemeier har ansvar for at produktene oppfyller formålet og gir gevinst.
- Systemeier skal sørge for at produktene ivaretar lovkrav, informasjonssikkerhet og personvern.
- Systemeier skal sørge for at databehandleravtale inngås og holdes oppdatert.
- Systemeier skal rådføre seg med informasjonssikkerhetsansvarlig og personvernombudet. Endringer som i vesentlig grad påvirker sikkerheten skal forankres i sikkerhetsutvalget.
- Systemeier har ansvar for at produktene har nødvendig tilgjengelighet, oppetid og brukerstøtte.
- Systemeier legger frem prosjektbeskrivelse for porteføljerådet i store utviklingsprosjekter og anskaffelse av fellesløsninger.
- Før utrulling av en større endring eller lansering av en ny fellesløsning skal systemeier sørge for at sjekklister for fellesløsninger fylles ut. Digitaliseringsavdelingen i Kirkerådet gir systemeier tilbakemelding på utfylt skjema.
- Systemeier har budsjettansvar og skal sørge for at produktene er økonomisk bærekraftig.
- Systemeier skal samarbeide med digitaliseringsavdelingen slik at helhet i systemarkitektur, måloppnåelse og avhengigheter blir ivaretatt.
- Systemeier skal sørge for tydelige bestillinger ved utvikling og nyanskaffelse.
- Systemeier er ansvarlig for valg av leverandør og bør ha jevnlig møter med leverandør på et strategisk og taktisk nivå. Systemeier samarbeider med digitaliseringsavdelingen i Kirkerådet om dialog med leverandør på strategisk nivå.
- Systemeier har det overordnede ansvaret for at produktene blir tatt i bruk og at opplæring blir gjennomført.
- Systemeier skal holde seg oppdatert i markedet og tenke innovativt om hvordan behov kan ivaretas best mulig.

Produkteier

Oppgaver

- Produkteier har daglig, operativt oppfølgingsansvar og skal følge opp og lede arbeidet med forvaltning, forbedring og utvikling. Produkteier har ansvar for kontinuerlige feilrettinger og forbedringer innenfor budsjettramme fastsatt av systemeier.
- Produkteier kan i samråd med systemeier nedsette og lede et produktteam bestående av interne og eksterne ressurser.
- Produkteier skal sørge for god økonomistyring i henhold til budsjett.

Digitaliseringsutvalget

- Produkteier skal utnytte og samarbeide med digitaliseringsavdelingen.
- Produkteier skal sørge for rolle- og rettighetsstyring.
- Produkteier har ansvar for god dokumentasjon og skal koordinere opplæring.
- Produkteier har ansvar for brukerinvolvering gjennom nettverk og / eller fast brukerforum.
- Produkteier har ansvar for risikooppfølging i forhold til drift og forvaltning.
- Produkteier skal følge opp leverandører på et operativt og taktisk nivå, og har ansvar for gode rutiner for brukerstøtte.
- Produkteier skal holde seg oppdatert i markedet og tenke innovativt om hvordan behov kan ivaretas best mulig.
- Produkteier har sekretariatsfunksjon og er medlem i tilhørende områdegruppe.

Produktteam

Oppgavene til et produktteam vil variere avhengig av grad av skreddersydde løsninger for Den norske kirke og bruk av standard programvare. Produktteamet vil kunne bestå av personer som representerer fag-/domenekunnskap, brukeropplevelse, teknologi og regelutvikling. Produktteam følger en metodikk i arbeidet med utvikling, forbedring og forvaltning av fellesløsninger som innebærer at løsningene utvikles gradvis i tråd med brukernes tilbakemeldinger. Produktteamet ledes av produkteier som styrer de interne eller eksterne ressursene som skal bidra.

Digitaliseringsavdelingen i Kirkerådet

Kirkerådet støtter og følger opp digitaliseringsutvalgets arbeid, og sørger for sekretariatsfunksjoner til utvalget. Kirkerådet skal sørge for gjennomføringskraft, faglig kompetanse og koordinere digitaliseringsarbeidet slik at det bidrar til helhet og måloppnåelse.

Digitaliseringsavdelingen i Kirkerådet har fellesressurser for digitaliseringsarbeidet som digitaliseringsdirektør, virksomhetsutvikler, virksomhetsarkitekt, løsningsarkitekt, personvernombud og informasjonssikkerhetsansvarlig. I tillegg har Kirkerådets sekretariat systemeiere, produkteiere og produktteam for de fleste fellesløsningene.

Oppgaver

- være motor i utviklingsarbeidet.
- ivareta alle viktige perspektiv for en målrettet bruk av digitalisering slik at utviklingstiltakene blir godt forankret faglig og strategisk.
- samarbeide og støtte systemeiere og produkteiere.
- ha dialog med leverandører og samarbeidspartnere på et strategisk nivå.
- sørge for god prosjektmetodikk og bidra til valg av hensiktsmessig arbeidsform og organisering.
- forankre arkitekturprinsipper, standarder, logiske datamodeller og begrepskatalog i porteføljerådet.

Sikkerhetsutvalget for personvern og informasjonssikkerhet

Den norske kirkes sikkerhetsutvalg for personvern og informasjonssikkerhet (sikkerhetsutvalget) gir felles retningslinjer og råd om personvern og informasjonssikkerhet til kirkelige organer, og fører kontroll med at lovkrav på disse områdene blir fulgt.

Oppgaver

- utvikle og forvalte felles strategi og ledelsessystem for informasjonssikkerhet og personvern i Den norske kirke
- gi råd om konkrete krav til informasjonssikkerhet i digitale systemer i Den norske kirke, herunder hvordan personopplysninger skal håndteres i systemet
- bidra til opplæring og veiledning av ansatte og frivillige i hele Den norske kirke innen informasjonssikkerhet og personvern
- lage retningslinjer for rapportering og håndtering av avvik innen personvern og informasjonssikkerhet
- påse at overordnede risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS) gjennomføres og gjøres tilgjengelig for alle kirkelige organer, og gi råd om risikovurderinger kirkelige organer selv foretar
- anbefale tiltak basert på rapporterte avvik og ROS-analyser
- støtte ansvarlige i Den norske kirke i arbeid med databehandleravtaler
- informere og involvere digitaliseringsutvalget, ledere og andre relevante personer om saker og tiltak på utvalgets område
- kan fastsette plan for kontroller med personvern og informasjonssikkerhetsarbeid i lokale, regionale og nasjonale kirkelige organer
- i samarbeid med systemeier kan sikkerhetsutvalget iverksette revisjoner overfor leverandører med fokus på informasjonssikkerhet og personvern
- Sørge for å etablere master behandlingsprotokoll, bidra til at kirken har maler for behandlingsprotokoll samt bidra til at behandlingsansvarlige etablerer egen protokoll
- Beslutte standardmal for databehandleravtale med vedlegg for fellesløsninger
- Etablere oversikt over og følge opp etterlevelsen av inngåtte databehandleravtaler

Sammensetning

Sikkerhetsutvalget består av ansatte i lokale, regionale og nasjonale kirkelige organer. Også andre medlemmer kan oppnevnes. Medlemmene i sikkerhetsutvalget skal representere Den norske kirkes mangfold i oppgaver og struktur og bør ha kompetanse innen personvern og informasjonssikkerhet. Leder av sikkerhetsutvalget bør være en direktør i Kirkerådet som representant for den nasjonalt behandlingsansvarlige.

Sikkerhetsutvalget består av:

- leder oppnevnt av Kirkerådets direktør
- Den norske kirkes felles personvernombud
- ansatte i lokale, regionale og nasjonale kirkelige organer, oppnevnt av digitaliseringsutvalget
- andre medlemmer oppnevnt av digitaliseringsutvalget:
 - Representant fra Kirkepartner

- Representant fra Hovedorganisasjonen KA

Informasjonssikkerhetsansvarlig i Kirkerådet er sekretær for utvalget.

I tillegg til medlemmene i utvalget deltar virksomhetsarkitekt, sikkerhets- og beredskapsleder og personvernjurist på møtene etter behov.

Vedlegg

Definisjoner

Fellesløsninger

- Tilgjengelig for alle organer i Den norske kirke
- Må være anskaffet i tråd med samstyringsmodellen:
 - o Systemeierskap er plassert av digitaliseringsutvalget
 - o Tilhørende områdegruppe og porteføljerådet må være involvert i beskrivelse av behov
- Skal fungere godt sammen med andre fellesløsninger for å skape effektive, sammenhengende tjenester og gode brukeropplevelser